

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 25. oktober 2024
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Helene Fussing Clausen
Sagsnr.: 2024-12340
Dok.: 3450296

Besvarelse af spørgsmål nr. 1550 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1550 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 27. september 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Peter Hummelgaard

/

Morten Schaumburg-Müller

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1550 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren, i forlængelse af svar på REU alm. del – spørgsmål 1379, hvor ministeren angiver, at hensynet til at beskytte borgerne mod at blive opsøgt af indsamlende organisationer vejer tungt, og at Indsamplingsnævnet af samme årsag fører tilsyn med indsamlinger, forholde sig til muligheden for, at almennyttige fonde og foreninger får samme mulighed for at tilbyde faste støtter (dvs. personer der støtter med et kontinuerligt bidrag) i løbende hus- og gadeindsamling som medlemskaber? Dette bør selvfølgelig ske med tilladelse og under samme tilsyn som andre indsamlinger af indsamplingsnævnet, samt koordinering og etiske retningslinjer som medlemshvervning i dag.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Civilstyrelsen, der har oplyst følgende:

”1. Civilstyrelsen, der er sekretariat for Indsamplingsnævnet, forstår spørgsmålet således, at der spørges til en ordning, hvor det skal være muligt for almennyttige fonde og foreninger at opnå tilladelse fra Indsamplingsnævnet til at foretage løbende hus- og gadeindsamling med henblik på at hverve faste støtter, der ikke opnår status som medlemmer. Civilstyrelsen forstår ”løbende” således, at det skal være muligt at foretage hyppige, f.eks. ugentlige, hvervninger af faste støtter.

2. Indsamplingsloven indeholder ikke særlige regler for almennyttige fonde og foreninger. Fonde og foreninger kan som andre juridiske og fysiske personer opnå en etårig indsamlingstilladelse efter indsamplingslovens § 3. Organisationer, der har eksisteret i mindst tre år, og som er godkendt efter ligningsloven som berettiget til at modtage gaver, der kan fradrages ved indkomstopgørelsen, kan endvidere opnå en treårig indsamlingstilladelse efter lovens § 4.

De organisationer, der kan opnå en treårig indsamlingstilladelse, er navnlig almenvelgørende eller på anden måde almennyttige foreninger, fonde, institutioner mv. og religiøse samfund, som er godkendt efter ligningslovens § 8 A og § 12, stk. 3.

3. Indsamplingslovens §§ 5 og 6 indeholder særlige regler om hus- og gadeindsamling, som indebærer, at sådanne indsamlinger som udgangspunkt ikke må finde sted.

Ved husindsamling forstås dør-til-dør-indsamlinger og telefoniske henvendelser med opfordringer til at støtte et bestemt formål. Ved gadeindsamling forstås en indsamling, hvor der rettes personlig henvendelse til befolkningen på åben gade eller andre offentlige steder.

Indsamlingsnævnet kan dog efter ansøgning meddele tilladelse for op til tre år ad gangen til foretagelse af én årlig landsdækkende eller geografisk afgrænset husindsamling eller én enkeltstående husindsamling, som iværksættes på baggrund af en særlig begivenhed, hvis betingelserne i § 5, stk. 3, nr. 1-3, er opfyldt, jf. indsamlingslovens § 5, stk. 3. Det indebærer, *at* indsamleren skal have tilladelse efter § 4, stk. 1, *at* indsamleren kan sandsynliggøre, at der ved indsamlingen indbringes et godt indsamlingsresultat, og *at* indsamleren har den fornødne folkelige forankring.

De særlige regler om hus- og gadeindsamlinger er udtryk for en afvejning af hensynet til befolkningen over for hensynet til de indsamlende organisationers mulighed for at samle penge ind til velgørende formål. Der er således taget hensyn til, at hus- og gadeindsamlinger kan virke generende for de personer, som ikke ønsker at yde bidrag, f.eks. fordi de forstyrres i andre gøremål. En person kan desuden føle sig presset til at yde et bidrag, fordi der kan være et ubehag ved at afvise en indsamler. Hertil kommer, at husindsamlinger forstyrrer privatlivets fred, idet befolkningen opsøges personligt på deres private bopæl eller ved opringning pr. telefon eller lignende, jf. betænkning nr. 1532/2012 om indsamlinger, side 96 og 102-103.

Som resultat af den ovennævnte hensynsafvejning rummer indsamlingsreglerne i dag begrænsede muligheder for at foretage hus- og gadeindsamling, idet muligheden herfor dog ikke er afskåret helt.

4. Civilstyrelsen vurderer, at en ordning, hvor det skal være muligt at opnå tilladelse fra Indsamlingsnævnet til at foretage løbende hus- og gadeindsamling med det formål at hverve faste støtter, der ikke opnår status som medlemmer, vil kunne indebære umiddelbare økonomiske fordele for indsamlerne. Det er dog samtidig Civilstyrelsens vurdering, at en ordning med tilladelse til at hverve faste støtter ved løbende hus- og gadeindsamlinger vil indebære en stor stigning i antallet af hus- og gadeindsamlinger og dermed i antallet af uanmodede henvendelser, som borgerne vil blive mødt af både i deres hjem, telefonisk, og når de færdes i det offentlige rum. Det potentielt store antal hus- og gadeindsamlinger vil efter Civilstyrelsens vurdering endvidere være uoverskueligt for borgerne, idet borgerne i ringere grad vil vide, hvilke organisationer de kan forvente at blive opsøgt af i det offentlige rum og på bopælen.

En ordning som den foreslåede må i den forbindelse også forventes at svække transparensen for borgeren omkring hvem eller hvad, pågældende egentlig donerer til.

En ordning med tilladelse til at hverve faste støtter ved løbende hus- og gadeindsamlinger må efter Civilstyrelsens vurdering – i forlængelse af ovenstående – ligeledes forventes at forstærke risikoen for, at indsamlingsområdet bliver brugt til at skaffe midler til terrorfinansiering.

Det fremgår således af Den Nationale Risikovurdering af Terrorfinansiering, som er udarbejdet af Politiets Efterretningstjeneste i januar 2024, at risikoen for terrorfinansiering på nonprofit-området er høj, og at det skyldes, at der er netværk i Danmark med evne og vilje til at fremskaffe midler gennem bl.a. indsamlinger til støtte for terrorbevægelser eller til støtte for terrorlignende aktiviteter.

Indføres der en ordning med mulighed for med tilladelse fra Indsamlingsnævnet at hverve faste støtter ved løbende hus- og gadeindsamlinger, vil der være tale om en forøgelse af Indsamlingsnævnets myndighedsopgaver. Dels ved et øget antal ansøgninger til nævnet, dels et øget antal klager vedrørende overtrædelse af retningslinjerne for god indsamlingsskik. Det vil endvidere indebære et øget behov for tilsyn og kontrol af indsamlingerne og regnskaberne herfor.

Det er endelig Civilstyrelsens vurdering, at det vil indebære en risiko for, at konkurrencen på indsamlingsområdet bliver så stor, at det vil udvande den umiddelbare økonomiske fordel for indsamlerne ved, at de kan hverve faste støtter ved hus- eller gadeindsamling. Der er således risiko for, at en forhøjet indsamlingsfrekvens på gaden, ved folks bopæl samt telefonisk vil kunne få en negativ effekt på borgernes motivation til at yde bidrag grundet hyppige uanmodede henvendelser.”

Jeg har stor sympati for de mange foreninger, fonde mv., som arbejder for at støtte almenyttige formål. Jeg mener dog også, at de hensyn der ligger bag indsamlingsreglerne, herunder begrænsningen i adgangen til at foretage hus- og gadeindsamlinger, er tungtvejende. Disse regler giver mulighed for, at Indsamlingsnævnet kan føre tilsyn med, hvem der samler penge ind i Danmark, og reglerne er samtidig med til at beskytte borgerne mod at blive opsøgt – både personligt og telefonisk – af indsamlende organisationer i et omfang, som kan virke generende.

Det er min opfattelse, at de nuværende indsamlingsregler er hensigtsmæssige og udtryk for en rimelig balance mellem de forskellige involverede hensyn.